

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej

z siedzibą w Ł. o zapłatę kwoty 3.782,25 zł w pkt 1 – zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.158,65 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, w pkt 2 – zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 53,29 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, zaś w pkt 3 – oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

U podstaw powyższego orzeczenia leżały poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, w świetle których w dniu 4 października 2013 roku miała miejsce kolizja drogowa z winy J. S. kierującego samochodem O. (...), który uszkodził pojazd marki V. (...), użytkowany przez M. K.. Sprawca przedmiotowego zdarzenia posiadał umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdów mechanicznych zawartą z pozwanym (...) S.A. z siedzibą

w Ł.. W dniu 4 października 2013 roku uszkodzony pojazd został podstawiony do serwisu naprawczego prowadzonego przez (...) Sp. z o.o. spółkę komandytową w Ł.. Naprawa pojazdu została zakończona w dniu 15 listopada 2013 roku.

W dniu 4 października 2013 roku poszkodowany zawarł z powodem (...) Sp. z o.o. w P. umowę najmu samochodu zastępczego marki S. (...). W tym samym dniu pomiędzy tymi stronami została zawarta umowa cesji wierzytelności z tytułu szkody. Poszkodowany korzystał

z wynajętego samochodu od dnia 23 grudnia 2011 roku do dnia 15 listopada 2013 roku.

Z tytułu najmu samochodu zastępczego powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 6.675,00 zł netto, tj. 8.210,25 zł brutto. Decyzją z dnia 16 stycznia 2014 roku pozwany przyznał z tytułu kosztów najmu samochodu zastępczego odszkodowanie w kwocie 4.428,00 zł za 24 dni najmu przy stawce 150 zł/doba i dokonał jej wypłaty. Biegły ustalił, że naprawa powinna zakończyć się w dniu 8 listopada 2013 roku, przyjmując możliwość rozpoczęcia naprawy na poniedziałek 28 listopada 2013 roku, a zastosowana przez stronę powodową stawka nie była stawką wygórowaną.

Sąd Rejonowy zajął stanowisko, zgodnie z którym czasookres uprawniający poszkodowanego do uzyskania stosownej rekompensaty gwarancyjne ubezpieczyciela,

nie może być utożsamiany z czasem technologicznej naprawy uszkodzonego pojazdu,

który nie uwzględnia rozlicznych, często złożonych okoliczności towarzyszących procesowi restytucyjnemu. Należy do nich zaliczyć wszelkie uwarunkowania związane

z przygotowaniem samochodu do naprawy, na przykład oględziny pojazdu, zwłaszcza kilkukrotne dokonywane na zlecenie ubezpieczyciela lub z jego udziałem, a przede wszystkim różnego rodzaju czynności polegające na zamówieniu i sprowadzeniu odpowiedniej jakości części zamiennych niezbędnych do wykonywania remontu auta. O ile powyższe działania są obiektywnie racjonalne i uzasadnione, nie można podważać ich konieczności.

W ocenie Sąd Rejonowego naprawa pojazdu powinna zakończyć się w dniu 8 listopada 2013 roku, a nie dnia 15 listopada 2013 roku. Tak więc najem auta zastępczego był niezasadny o 7 dni. Zaaprobował wnioski z opinii biegłego, który stwierdził, że stawki stosowane przez stronę powodową były stawkami rynkowymi. Biorąc pod uwagę 7 dni nieuzasadnionego okresu najmu przy stawce 165,00 zł z uwzględnieniem podatku dało

to kwotę 1.623,60 zł. Strona powodowa żądała kwoty 3.782,25 zł, natomiast Sąd Rejonowy uznał roszczenie za zasadne do kwoty 2.158,65 zł, która stanowi różnicę roszczenia zawartego w pozwie, a kwoty 1.623,60 zł stanowiącej wartość 7 dni nieuzasadnionego najmu.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c., przyjmując, że powód wygrał sprawę w około 57%, a strona pozwana w 43%.

Apelacje od powyższego wyroku wniosły obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo co do kwoty 202,95 zł wraz

z ustawowymi odsetkami od tej kwoty liczonymi od dnia 17 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu, zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegających na przyjęciu, że w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą,

t.j. kolizją z dnia 4 października 2013 roku, pozostają koszty najmu pojazdu zastępczego

w kwocie 2.158,65 zł, podczas gdy prawidłowy wynik działań arytmetycznych wskazuje, że odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przez okres 32 dni w stawce zastosowanej przez powoda w kwocie 173,00 zł za pierwsze 30 dni

oraz w kwocie 165,00 zł za pozostałe 2 dni wynosi 2.361,60 zł brutto,

2. naruszenie prawa materialnego art. 361 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie,

tj. brak zasądzenia należnej powodowi kwoty odszkodowania w pełnej wysokości,

a tym samym naruszenie zasady pełnego odszkodowania.

Na tak sformułowanej podstawie skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dalszej kwoty 202,95 zł

wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje. Ewentualnie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Pozwany zaskarżył wyrok w części – w punktach 1 i 2, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 822 k.c. w zw. z art. 436 § 2 k.c., art. 361 § 1 i 2 k.c. i art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że powód udowodnił szkodę w łącznym rozmiarze 6.586,65 zł przez wykazanie zasadności wynajęcia pojazdu zastępczego przez okres 32 dni,

2. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wynajęcie pojazdu zastępczego na czas naprawy uszkodzonego pojazdu było uzasadnione do dnia 8 listopada 2013 roku, czyli trwało 32 dni.

W oparciu o powyższe pozwany wniósł o zmianę wyroku części poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 678,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty, a w pozostałej części oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje według zasady stosunkowego rozliczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na uwzględnienie, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku, zaś apelacja powoda w całości okazała się bezzasadna.

Zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sąd Okręgowy niemal w całości uznaje za własne, z tym zastrzeżeniem,

że nie podziela stanowiska Sądu I instancji co do wysokości dochodzonych pozwem dalszych kosztów najmu pojazdu w zakresie, w jakim wykraczały one ponad kwotę 678,96 zł.

W tym zakresie Sąd Okręgowy podzielił zarzut pozwanego dotyczącego sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie,

że wynajęcie pojazdu zastępczego na czas naprawy uszkodzonego pojazdu było uzasadnione do dnia 8 listopada 2013 roku, czyli trwało 32 dni. Z drugiej strony całkowicie bezzasadny okazał się zarzut powoda, w ramach którego podnosił, że zasądzona kwota odszkodowania została zaniżona i nie obejmowała całego okresu najmu pojazdu zastępczego trwającego

39 dni.

Sąd I instancji dokonując ustaleń stanu faktycznego, oparł się na opiniach biegłego, w szczególności uzupełniającej opinii biegłego z zakresu mechaniki samochodowej wydanej na rozprawie w dniu 14 grudnia 2015 roku po zapoznaniu się z dokumentacją dotyczącą zamówienia części zamiennych, oceniając ją jako całkowicie wiarygodną. W świetle opinii biegłego skoro zamówienie na części zamienne zostało złożone w dniu 18 października - piątek, procedura zamówienia mogła rozpocząć się dopiero w poniedziałek w dniu 21 października, a na dostarczenie części potrzebne było maksymalnie 5 dni - do 25 października, możliwość rozpoczęcia naprawy istniała już w dniu 28 października i powinna ona się zakończyć w dniu 8 listopada 2013 roku. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku na podstawie opinii biegłego Sąd Rejonowy przyjął, że uzasadniony czas najmu trwał do dnia 8 listopada 2013 roku, nie zaś jak wskazywał powód do dnia 15 listopada 2013 roku, dlatego też nie uwzględnił powództwa o odszkodowanie za 7 dni najmu z uwzględnieniem stawki w kwocie po 202,95 zł brutto. Jednakże dokonując obliczenia odszkodowania Sąd Rejonowy pomylił się w rachunkach i oddalił powództwo za 8 dni, co odpowiadało kwocie 1.623,60 zł zamiast za 7 dni, a więc co do kwoty 1.420,65 zł.

W ocenie Sądu Okręgowego błędne było przyjęcie przez Sąd Rejonowy, iż okres najmu pojazdu zastępczego powinien zakończyć się w dniu 8 listopada 2013 roku. Rację ma skarżący, że Sąd Rejonowy w sposób nieprawidłowy pominął założenie biegłego dotyczące rozpoczęcia faktycznej naprawy w dniu 28 października 2013 roku, tj. w poniedziałek przy zamówieniu części zamiennych w dniu 18 października 2013 roku i dostarczeniu ich w dniu 25 października 2013 roku. Należało bowiem uwzględnić, że serwis naprawczy z nieuzasadnionym opóźnieniem zamówił części zamienne do naprawy, skoro otrzymał zatwierdzony przez pozwanego kosztorys naprawy w dniu 14 października 2013 roku – poniedziałek – wraz z przyznaną kwotą na poczet kosztów naprawy. W tej sytuacji już w dniu 15 października 2013 roku serwis powinien dokonać zamówienia części zamiennych, aby w dniu 21 października 2013 roku rozpocząć naprawę pojazdu, co umożliwiłoby zakończenia naprawy do dnia 30 października 2013 roku przy uwzględnieniu założeń biegłego co do czasu trwania poszczególnych czynności związanych z naprawą uszkodzonego auta, a mianowicie z uwzględnieniem czasu na zamówienie i otrzymanie części, wykonanie naprawy, dodatkowego 1 organizacyjnego dnia roboczego oraz dni wolnych od pracy. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył żadnych podstaw do przyjęcia zasadności zamówienia części dopiero po 16 października 2013 roku. Tym bardziej za nieuzasadnione opóźnienie należało uznać składanie zamówień dopiero od dnia 18 października 2013 roku, co wynika z załączonych faktur za zamówione części. Potwierdzone fakturą załączoną na k. 117 akt sprawy zamówienie złożone w dniu 15 października 2013 roku dotyczyło bowiem innego samochodu oznaczonego odmiennym numerem rejestracyjnym.

Wskazać należy, że stosownie do treści art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Przepis ten ujmuje związek przyczynowy między działaniem lub zaniechaniem zobowiązanego, a powstałym skutkiem w postaci szkody, jako konieczną przesłankę odpowiedzialności odszkodowawczej i opiera się na założeniach teorii przyczynowości adekwatnej. Zgodnie z tą teorią, związek przyczynowy zachodzi tylko wtedy, gdy w zestawie wszystkich przyczyn i skutków mamy do czynienia jedynie z takimi przyczynami, które normalnie powodują określone skutki. Nie wystarczy więc stwierdzić istnienie związku przyczynowego jako takiego. Wymagane bowiem jest też stwierdzenie – co należy do Sądu – że chodzi o następstwa normalne. Jakkolwiek bowiem art. 361 § 1 k.c. nie wprowadza związku przyczynowego w rozumieniu prawnym, odmiennego od istniejącego w rzeczywistości, to jednak wiąże odpowiedzialność tylko z normalnymi następstwami zjawisk stanowiących jej podstawę. Bez tego bowiem zabiegu łańcuch skutków zdarzenia tkwiącego u podstawy obowiązku odszkodowawczego byłby nieograniczony. Normalny związek przyczynowy zachodzi wtedy, gdy w danym układzie stosunków i warunków

oraz w zwyczajowym biegu rzeczy, bez zaistnienia szczególnych okoliczności, szkoda jest rezultatem typowym w zwykłej kolejności rzeczy, a więc nie będącym rezultatem jakiegoś zupełnie wyjątkowego zbiegu okoliczności.

W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 17 listopada 2011 r. III CZP 5/11, przyjęto, że objęcie odpowiedzialnością ubezpieczyciela celowych i ekonomicznie uzasadnionych wydatków na najem pojazdu zastępczego odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Ocena wysokości wydatków musi być dokonana przez pryzmat konieczności zachowania rozsądnej proporcji między korzyścią wierzyciela a obciążeniem dłużnika. O tym, czy wspomniane koszty i ich wysokość były „ekonomicznie uzasadnione” decyduje kilka czynników, w tym także obowiązek współdziałania wierzyciela z dłużnikiem, obowiązek nieprzyczyniania się poszkodowanego do zwiększenia rozmiarów szkody.

W świetle powyższego Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że utrata możliwości korzystania z pojazdu, którym na co dzień poruszał się powód, przesądziła o konieczności zapewnienia mu samochodu zastępczego w okresie odpowiadającym czasowi technologicznemu naprawy samochodu oraz czasowi do chwili uznania przez pozwanego odpowiedzialności i wypłaty odszkodowania z tytułu uszkodzenia pojazdu, jednakże z okresu tego należało wyłączyć czas przestoju, w którym serwis naprawczy pomimo braku przeszkód ku temu nie zamówił części zamiennych potrzebnych do rozpoczęcia naprawy. Nie można bowiem uznać, że okres ten pozostawał w związku przyczynowo – skutkowym ze szkodą. Gdyby serwis naprawczy zamówił części zamienne w pierwszym możliwym dniu, tj. w dniu 15 października 2013 roku, naprawa pojazdu mogłaby się rozpocząć wcześniej, bowiem już w dniu 21 października i zakończyłaby się bez nieuzasadnionej zwłoki w dniu 30 października 2013 roku. Tym samym wydłużenia czasu przed naprawą związanego z zamówieniem i oczekiwaniem na części przez okres 3 dni nie można zakwalifikować jako uzasadnionego czasu najmu pojazdu zastępczego i czas ten nie mógł wchodzić w zakres obowiązku odszkodowawczego pozwanego ubezpieczyciela.

Skoro w trakcie przygotowania pojazdu do naprawy wystąpił nieuzasadniony przestój, w którym w normalnym toku czynności serwis powinien złożyć zamówienie części zamiennych, należało przyjąć, że uzasadniony czas najmu odpowiadał 24 dniom obejmującym okres od dnia 7 października 2013 roku do dnia 30 października 2013 roku. Przy uwzględnieniu niekwestionowanej przez pozwanego stawki w wysokości 173,00 zł netto (212,79 zł brutto), z tytułu odszkodowania za koszty najmu pojazdu zastępczego przysługiwała kwota 5.106,96 zł. Z uwagi na to, że pozwany wypłacił z tego tytułu częściowe odszkodowanie w kwocie 4.428,00 zł, do zapłaty pozostała kwota 678,96 złotych.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, uwzględniając apelację pozwanego w całości na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądzoną w punkcie 1 kwotę 2.158,65 zł obniżył do kwoty 678,96 zł i oddalił powództwo co do kwoty 1.479,69 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2014 roku do dnia zapłaty.

Natomiast na podstawie art. 385 k.p.c. apelację powoda jako bezzasadną oddalono w całości.

O kosztach postępowania przed Sądem I instancji należało orzec również w oparciu o art. 100 k.p.c. i stosunkowo rozdzielić je między stronami, jednakże przyjmując, że powód wygrał w 18%, a pozwany w 82%. Na koszty procesu poniesione przez powoda w postępowaniu pierwszoinstancyjnym złożyły się: 190,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 600,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, co daje łącznie kwotę 807,00 zł. Pozwana zaś poniosła koszty zastępstwa w wysokości 617,00 zł oraz wynagrodzenia biegłego w wysokości 575,46 zł,

co łącznie daje kwotę 1.192,46 zł. Przy czym wynagrodzenie pełnomocników stron zostało ustalone zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r. nr 490). Strony poniosły zatem łącznie koszty w wysokości 1.999,46 zł. Ponieważ pozwany przegrał spór w 18%, (z dochodzonej kwoty 3.782,25 zł, zasądzono kwotę 678,96 zł), w tym zakresie powinien zwrócić koszty procesu poniesione przez strony, co odpowiada kwocie 359,90 zł. Ponieważ pozwany poniósł koszty w wysokości 1.192,46 zł, powód powinien mu zwrócić koszty w wysokości 832,56 zł. Dlatego też zmieniając zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy zasądzoną w punkcie 2. kwotę 53,29 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu podwyższył do kwoty 832,56 zł.

Wobec uwzględnienia apelacji pozwanego w całości o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., obciążając nimi powoda jako przegrywającego spór w całości.